

ведливої оцінці особистого учасності кожного винуватого особи в міжнародних злочинах претерпела ряд змін з моменту створення Нюрнберзького трибуналу. І на сьогоднішній день виникла явна потреба в обмеженні обвинюваного від розмитих і розширених меж відповідальності.

Чибісов Д. М.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри міжнародного права та міжнародних відносин*

ПРОБЛЕМА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТЕРМІНУ «PROTECTION» У ПРАВІ СОТ: ПЕРЕКЛАД УГОДИ ТРІПС

Вирішення питання уніфікованої термінології сприятиме забезпеченню гармонізації законодавства України та норм права Світової організації торгівлі. Відтак, з'ясування особливостей міжнародного та національного тлумачення терміну «protection» в контексті Угоди ТРІПС є надзвичайно важливим.

Поглиблюючи наше попереднє дослідження (Д. М. Чибісов. Право Світової організації торгівлі як навчальна дисципліна: про необхідність уніфікації характеристик дисципліни // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. пр. – НУ Од. юр. акад., 2011. – Вип. 62. – С. 451 – 457), де обґрунтовується важливість уніфікації якісних та кількісних характеристик дисципліни «Право Світової організації торгівлі» та створення національного тезаурусу з термінів права СОТ, ми зіткнулися із несистемним та нелогічним перекладом цілої низки термінів та положень Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (далі – «ТРІПС») (наприклад див. Табл. 1).

Таблиця 1

	Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights	Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності
Article 14/ Стаття 14	Protection of Performers, Producers of Phonograms (Sound Recordings) and Broadcasting Organizations	Охорона прав виконавців, виробників фонограм (звукозаписів) та радіомовних організацій
Article 15/ Стаття 15	Protectable Subject Matter	Об'єкт, що охороняється
Article 18/ Стаття 18	Term of Protection	Строк захисту (маються на увазі права на товарні знаки – Д. Ч.)
Article 22/ Стаття 22	Article 22: Protection of Geographical Indications	Захист географічних зазначень

Загалом в українській версії угоди ТРІПС термін «охорона» використовується 52 рази, а термін «захист» 65 разів. Однак, в оригінальному документі на англійській, вказаний поділ відсутній і використовується термін «protection». Непослідовний переклад можна побачити зокрема у ст. 15 «Об'єкти, що охороняються», де законодавець намагається визначити перелік позначень чи їх сукупностей які складають товарний знак та повинні бути під охороною. Однак, далі вказується, що «строк захисту» товарних знаків має бути не менше семи років. Чому строк «захисту», а не «охорони»?! Важко стверджувати, що законодавець лише плутає терміни так як це було б не логічно, виходячи з того, що на мові оригіналу використовується єдиний термін «protection». Додільно припустити, що українські спеціалісти намагаються тлумачити термін відповідно національної традиції права, помилковість чого була доведена при аналізі способів тлумачення угоди CISG (Diedrich, «Maintaining Uniformity in International Uniform Law via Autonomous Interpretation: Software Contracts and the CISG,» 8 Pace International L. Rev. (1996) 303-338. – P. 328.).

Більше того, огляд наукової літератури у сфері права СОТ, дозволяє стверджувати, що не лише законодавці тлумачать термін «protection» непослідовно, але й досвідчені науковці не завжди здатні опанувати таке завдання. Наприклад, Д. В. Скринька вказує (Скринька Д. В. Право Світової організації торгівлі / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин. – К: Видавничий дім «Промінь», 2010. С. 94), що «Угода ТРІПС прирівнює комп'ютерні програми до літературних творів, а це означає, що вони охороняються подібно до захисту, що надається літературним творам за Бернською Конвенцією». В той же час, текст офіційного перекладу угоди ТРІПС, який дослідник включає у свою працю, зазначає, що: «Комп'ютерні програми у вихідному або об'єктному коді охороняються подібно до охорони, що надається літературним творам за Бернською конвенцією (1971)» (*підкреслення моє – Д. М. Чибісов*). Більш того, виходячи з конструкції речень Д. В. Скриньки, можна припустити, що науковець намагається уникнути питання тлумачення терміну «protection» суто як «захист» чи «охорона» (С. 118). В той же час, описуючи Частину 3 ТРІПС (С. 99), Д. В. Скринька впевнено використовує термін «захист». Може саме тому, що йдеться про знайомі цивільно-правовий, адміністративний, прикордонний та кримінально-правові типи «захисту» прав інтелектуальної власності?! Аналогічно положення угоди ТРІПС описує і проф. В. М. Шумілов, який використовує конструкцію «регулювання сфери прав на інтелектуальну власність» (Шумілов В. М. Всемирная торговая организация, Право и система, учебное пособие. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – С. 130). В подальшому В. М. Шумілов також не розмежовує термінів «охорона» і «захист» використовуючи їх синонімічно. Дещо інакше це питання розглядає О. Германова, яка у своїй статті «Охорона авторських прав у контексті міжнародних договорів» зазначає, що Договір ВОІВ про авторське право загалом задовольняє власників авторських прав, щодо «захисту їхніх творів», та вказує, що цей Договір «визначає охорону авторських прав...» (Ольга Германова. Охорона авторських прав у контексті міжнародних договорів // Інтелектуальна власність. – 2005. – № 6. – С. 17). Відповідно, можна припустити, що за О. Германовою: 1) термін «охорона» включає «захист» чи; 2) охорона визнається нею синонімічно захисту.

Підсумовуючи, представляється логічним: 1) законодавчо закріпити значення кожного з термінів права СОТ у спеціальному законі, *створити тезаурус термінів*; 2) використовувати терміни «охорона» і «захист» при аналізі норм міжнародного права *лише умовно*, в цілях екстраполяції на українську правову реальність, у теоретичних дослідженнях. Відтак, при тлумаченні положень угоди потрібно виходити з того, що таке тлумачення не повинне як звужувати так і розширювати функціональні права та обов'язки передбачені засновниками документу (P. Schlechtriem, I. Schwenzer (eds.). *Commentary on the CISG*, 2nd ed. O. U. P., 2005, note 13). Термін «*protection*» необхідно тлумачити автономно у контексті преамбули, мети та завдань які зазначені в угоді. Доречно припустити, що вказаний термін може мати наступні тлумачення: 1) у вузькому розумінні – «захист»; 2) у широкому розумінні «охорона» (яка включає захист); 3) «протекція» як така, тобто посдання як охорони так і захисту у єдиному терміні «протекція», який однак можна використовувати лише умовно (так як в українському праві він не закріплений) і лише у міжнародно-правовому контексті. Тобто, такий поділ є суто умовним і його застосування в окремих нормативних актах, без зміни всього пласту законодавства є некоректним. Недоречно також використовувати терміни «охорона» та «захист» синонімічно, несистематично та хаотично, як це робить український законодавець, навіть зважаючи на те, що міжнародно-правове тлумачення терміну «*protection*» ширше за національне тлумачення термінів «захист» чи «охорона» взятих окремо один від одного.

Сажинко Н. В.

*Международный гуманитарный университет,
ассистент кафедры общегуманитарных дисциплин,
соискатель кафедры международного права и международных отношений
Национального университета «Одесская юридическая академия»*

МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО В СФЕРЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ В РАМКАХ СНГ

После распада СССР перед новыми независимыми государствами предстали общие региональные проблемы, решение которых предполагало выработку и реализацию новых форм сотрудничества в наиболее важных сферах. Организационно-правовой формой данного сотрудничества стало создание Содружества Независимых Государств (СНГ). СНГ стало платформой многостороннего сотрудничества постсоветских государств практически во всех областях, как в экономической, политической, в области безопасности, так и в гуманитарной, социальной.

Одной из таких сфер стало сотрудничество в области здравоохранения. Значимость этого направления сотрудничества обусловлено, в том числе, существованием в СССР достаточно централизованной системы здравоохранения, обособление из которой отдельных национальных систем сопровождался негативными явлениями и трудностями. Поэтому, в рамках СНГ были созданы специализированные органы, в компетенцию которых вошла координация сотрудничества государств-участников в области здраво-